

Petra HUPÁKOVÁ:
Jazyk titulků v překladech z norštiny

Studentka si pro svou diplomovou práci zvolila translatologické téma, a propojila tak znalosti z obou svých studovaných oborů. Volba tématu je chvályhodná už proto, že se autorka zabývá tématem dosud neprobádaným – překladům titulků z norštiny.

V úvodu autorka vysvětluje pojem audiovizuálního překladu a dosavadní bádání v tomto oboru. Věnuje se dvěma zásadním přístupům – titulkování a dabingu. Zamýšlí se nad výhodami, nevýhodami a perspektivami těchto postupů, přičemž Norsko a ČR mají v této oblasti zcela odlišnou tradici a zvyklosti. Dále se již autorka věnuje titulkování a problémům s ním spjatým, ať už technickým, či čistě jazykovým. Popisuje různé strategie při překladu titulků a zabývá se také neuralgickými místy překládání titulků, tedy překladu příznakové řeči, kulturně vázaných prvků a humoru.

V následujících kapitolách se autorka věnuje analýze překladu titulků filmu Lovci hlav vzniklého podle stejnojmenné knižní předlohy. Studentka nejprve představuje žánr severské detektivky, autora knihy, knihu a film a analyzuje jazyk filmu, zejména výše zmiňovaná neuralgická místa, ke kterým se pak vrací při hodnocení překladu. Analýza překladu zahrnuje mimo jiné i statistické zpracování zvolených překladatelských strategií.

Přílohu tvoří kompletní dialogová listina v norštině a její překlad do češtiny.

Otázky a připomínky:

- Na str. 34 se u Gottliebovy analýzy překladu titulků uvádí, že došlo k mírné ztrátě „původního obsahu (sémantického i stylistického)“. Co se myslí ztrátou stylistického obsahu?
- Na str. 63 se uvádí, že Diana používá „variantu nynorsk a hovoří tedy dialektem“. (Zde je chyba v interpunkci.) Je tomu skutečně tak, nebo jen autorka přebírá všeobecně tradované tvrzení, že mluvený nynorsk neexistuje a je nahrazován dialekty?
- Na str. 65 autorka uvádí „faen“ jako vulgarismus. Jaké je současné vnímání tohoto výrazu v norštině? V jakých situacích ho lze užít? Jak by se měl/mohl překládat do češtiny?

- Dramaturgyně na finální verzi překladu nic nezměnila. (Viz str. 95.) Čím to mohlo být dáno?
- Četla překladatelka knihy titulky před odevzdáním? (Toto je spíše otázka na oponentku.)
- Stylistické nedostatky: Autorka volí místy nevhodné formulace, např. na str. 8 „definujeme kvalitu překladu titulků“ (lze kvalitu definovat?), na str. 9 „pojednáme původní knižní předlohu“, na str. 9 „jak překlad řeší příznakovou řeč“, na str. 44 „více vyčerpávající klasifikaci“, na str. 63 „Diana používá velmi spisovnou norštinu“, na str. 64 „hovoří velmi hovorovým jazykem“.
- Interpunkce: Občas chybí čárky, což je někdy spíše chyba z nepozornosti. Nicméně několikrát chybí čárka před „a tedy“ (např. str. 63 a 95).
- V první části práce došlo zřejmě k technickému problému při automatickém nahrazování určitého výrazu, např. v citátu z Lomheima (2000:45) na str. 34.

Hodnocení:

Práce je přehledná, logicky vystavěná a dokládá schopnost autorky orientovat se v sekundární literatuře a adekvátně ji využít v praxi. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji známku výborně.

V Praze 19. 5. 2012

PhDr. Petra Štajnerová, Ph.D.

FF UK, ÚGS, odd. skandinavistiky